

El sol de Grècia*

Rafael Roca Ricart
(Universitat de València)

«En 1380 Pere el Cerimoniós qualificà el Partenó d'Atenes com
“la pus rica joia qui al món sia”»

Les Jornades d'Intercanvi Cultural que, d'ençà l'any 2006, organitzen la Societat Verdaguer i la Societat Catalana de Llengua i Literatura han pres, en aquesta novena edició, una dimensió internacional, ja que s'han desenvolupat a la pàtria d'Homer, concretament a Atenes, Delfos i el cap Súnion. D'aquesta manera, les activitats s'iniciaren la vesprada del 3 d'octubre amb una visita al nou Museu de l'Acropolis, situat a les falques del turó de «la ciutat alta», un espai que té les mateixes dimensions, proporcions i orientació que el Partenó. Entre les múltiples restes arqueològiques que hi vàrem contemplar mereixen una menció especial les impressionants columnes amb forma de dona conegudes amb el nom de cariàtides.

De la mà d'Eusebi Ayensa, director de l'Instituto Cervantes d'Atenes durant el període 2007-2012, l'endemà de matí començarem una intensa inspecció a tots i cadascun dels racons de l'Acropolis, a l'entrada de la qual ens cridà vivament l'atenció una làpida que reproduïx —en català, castellà, anglès i grec— l'elogi del Partenó que en 1380, en el transcurs de la carta que adreçà al bisbe de Megara, realitzà el rei Pere III el Cerimoniós, en qualificar l'aleshores anomenat Castell de Cetines com «la pus rica joia qui al món sia». Com d'encertadament resumia, l'expressivitat del rebesnét de Jaume I, el delit amb què ascendírem a un dels indrets més conspicus i superbs que imaginar hom puga...

*Aquesta crònica aparegué publicada a la revista *Saó*, núm. 388 (desembre de 2013), p. 8, i es reproduïx aquí amb permís del seu autor.

Una vegada recorreguda l'Acròpolis, descendirem novament a la ciutat moderna per a assistir a la primera conferència de les jornades, que tingué lloc a la Casa del Llibre d'Atenes, versà sobre «Antoni Rubió i Lluch i els intel·lectuals grecs» i anà a càrrec del professor Kharis Constandelias. Posteriorment, dinàrem a la formosa taverna Klimataria; i mamprenguérem el viatge fins al santuari de Delfos, lloc simbòlic per excel·lència de l'antiga Grècia, on havíem de pernoctar. Abans de sopar, però, a la sala Dionysos del Centre Cultural Europeu de Delfos escoltàrem una nova xarrada, que en aquest cas ens aproximà a «Els castells catalans de Grècia» i que fou impartida pel nostre *cicerone* de luxe, Eusebi Ayensa.

A primera hora del dia 5 visitàrem el Museu Arqueològic, on vàrem tindre ocasió d'admirar peces tan exímies com ara l'Auriga de Delfos, una escultura de bronze de mirada i dimensions imponents que representa un jove conductor de carros de curses de l'anomenat període arcaic. A continuació passejàrem per l'antiga possessió d'Apol·lo, i contemplàrem el teatre d'Epidaure, la font de Castàlia i la roca que albergava la Pítia, nom amb què es coneixia el famós oracle. De vesprada, i ja de retorn a Atenes, gaudírem —de la mà de Ramon Pinyol— de la darrera conferència, titulada «De l'element grec en l'obra de Verdaguer», que se centrà en *L'Atlàntida* —una obra que, tal com recordà Ricard Torrents, mossén Cinto assegurava que «sols a l'escalfor del sol de Grècia podia escriure's»—, i més concretament en el cant seté, titulat «Cor d'il·les gregues».

Finalment, el diumenge 6 d'octubre ens desplaçàrem fins a l'extrem més oriental de l'Àtica per visitar el cap Súnion, aquell que Carles Riba evocà «de lluny amb un crit d'alegria», un paratge natural privilegiat que *L'Odissea* qualifica com a «promontori d'Atenes»; un lloc sagrat on se situen les restes del que fou temple de Posidó, i que ha sigut bellament cantat per autors nostrats com ara Josep Pla, Agustí Bartra, Josep Piera... Un emplaçament mític, en suma, des d'on vàrem veure pondre's el sol de Grècia, aquell que tan intensament escalfà les albors de la nostra cultura i que tant deuen trobar a faltar els qui pateixen la penúria econòmica que actualment glaça els carrers de la immensa Atenes.